

their transformation into investment. In this sense non-state pension (NPF) fund is an important participant of investment process. Activity of NPF, their influence on economic processes is impossible to estimate simply. Periodic crises which engulf separate national markets and world economy on the whole as a rule, show disproportions in development of the financial system and inseparable from failings in activity of non-state pension fund.

Research actuality is determined that in Ukraine in times of establishing of market economy became obvious, that the traditional system of the pension providing does not answer new realities of market relations, restrains reformation of the system of payment of labour and legalization of profits of population and expansion of a source base of investing. Bringing in of investment resources is one of main tasks of market environment. Freeing and mastering of investments from undeveloped sources can enable to provide the necessary level of realization of processes of development and re-erecting of the economic system on macro and microlevels.

KEY WORDS: *non-state pension fund, investments, resources, profits.*

УДК: 336.1: 352

Ламський Максим Дмитрович,
аспірант кафедри фінансів,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»
(03680, Україна, Київ, проспект Перемоги, 54/1)
E-mail:mlamskoj@yandex.ru

ОРГАНІЗАЦІЯ МІЖБЮДЖЕТНИХ ВІДНОСИН МІЖ БЮДЖЕТОМ МІСТА КИЄВА ТА ДЕРЖАВНИМ БЮДЖЕТОМ УКРАЇНИ

АНОТАЦІЯ. У статті досліджено особливості розвитку міжбюджетних відносин між бюджетом міста Києва та державним бюджетом України, виявлено проблеми сучасної системи міжбюджетних відносин. Методика дослідження ґрунтується на системному підході до використання різних методик щодо оцінки показників ефективності формування та виконання місцевих бюджетів, зокрема, статистичних та економіко-математичних методів дослідження, методу порівняльного аналізу.

Мета даного дослідження полягає в окресленні методологічних засад з розбудови механізму міжбюджетних відносин, що враховували б не тільки об'єктивні економічні умови, а й низку суб'єктивних чинників у системі формування ефективності взаємовідносин бюджету міста Києва з державним бюджетом України.

Значна перевага делегованих повноважень, постійна недостатність фінансових ресурсів для їхньої реалізації на мінімальному гарантованому законодавством рівні є основними проблемами місцевого самоврядування впродовж існування незалежної держави. Розв'язання цих проблем створило б передумови для ефективного використання фінансових ресурсів, підвищення зацікавленості місцевих органів влади у нарощуванні власної дохідної бази. В результаті проведеного дослідження сформова-

но пропозиції щодо удосконалення міжбюджетних відносин на сучасному етапі реформування бюджетної політики України.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: державний бюджет, місцевий бюджет, міжбюджетні трансферти, доходи місцевих бюджетів, видатки місцевих бюджетів.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Організація бюджетного регулювання в країні прямо залежить від державного устрою. В унітарних країнах бюджетна система практично завжди є високоцентралізованою, місцеві бюджети є невеликими за обсягами, а фінансові потоки з державного бюджету до місцевих — досить значними. Становлення України як незалежної держави зумовило формування її адміністративно-територіального устрою, розбудову власної економічної, фінансової, бюджетної, податкової систем. Основними ланками бюджетної системи України, як країни з унітарним державним устроєм, є державний бюджет України та місцеві бюджети. Однак величина території нашої країни спричинила зростання ролі місцевих органів самоврядування.

Удосконалення міжбюджетних відносин між державними та місцевими органами влади є одним із основних факторів економічного та соціального розвитку України. Обґрунтоване розмежування видаткових повноважень є першочерговою умовою для розширення доходів бюджетів та оптимізації податкового навантаження на приватний сектор економіки. Надання фінансової допомоги в межах міжбюджетних відносин дозволяє ефективно усунути дисбаланси в соціально-економічному розвитку регіонів, а налагоджені фінансові відносини між різними рівнями влади є важливим фактором зміцнення державності в цілому.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Досліджувати проблеми політики, пов'язаної з міжбюджетними відносинами в розвинених і країнах з перехідною економікою, зарубіжні і вітчизняні фахівці та вчені активно почали в 1990-х роках, результатом цього стало стрімке збільшення обсягів наукових праць протягом останніх десятиріч.

Вітчизняними та зарубіжними вченими широко висвітлена практика взаємовідносин між бюджетами різних рівнів, зокрема в рамках теорій: суспільного вибору — Дж. Б'юкенен, Ч. Т'єбу, суспільних фінансів — В. Уотс, Р. Масгрейв, П. Мієшковські, суспі-

льних видатків — П. Самуельсон. Сучасні наукові розробки стосуються досліджень з теорії фіскального федералізму, фіскальної децентралізації, окремих аспектів фінансового вирівнювання — Е. Ахмад, Р. Берд, Р. Бодвей, Р. Бол, А. Бретон, С. Буковетский, Т. Бьортер, Ф. Валіанкорт, Б. Далбі, Р. Ебель, П. Свяневич, Б. Сірл, М. Смарт, С. Стьовхазе, К. Тракслер, А. Фрашині, А. Шах.

В українському науковому просторі питання бюджетної політики взагалі та проблемам регулювання міжбюджетних відносин зокрема присвячені праці багатьох практиків і вчених, серед яких слід необхідно визначити праці В. Базилевича, О. Василика, І. Лук'яненко, В. Опаріна [1], В. Федосова, І. Чугунова, місцевих фінансів — В. Кравченка, В. Зайчикової [2], з проблем соціальних видатків бюджету — Д. Полозенка, міжбюджетних трансфертів — С. Слухая [3], міжбюджетних відносин — А. Буряченка, І. Луніної [4], місцевих бюджетів — О. Кириленко.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми, котрим присвячується стаття. Віддаючи належне науковим здобуткам зарубіжних і вітчизняних учених з даної проблематики, все ж залишається питання щодо точнішого економічного обґрунтування поняття «міжбюджетних відносин», яке б відповідало реаліям практичного застосування. Потребує визначення реального та ефективного механізму їх функціональності в Україні, як інструмента фінансового забезпечення регіонів, зокрема дослідження особливостей побудови міжбюджетних відносин з бюджетом столиці України містом Києвом.

Формулювання мети і завдання дослідження. Основною метою є окреслення методологічних засад з розбудови механізму міжбюджетних відносин, що враховували б не тільки об'єктивні економічні умови, а й низку суб'єктивних чинників у системі формування ефективності взаємовідносин міського бюджету міста Києва з державним бюджетом України. Досягнення мети ґрунтується на виконанні таких завдань: визначення основних тенденцій і виявлення проблеми сучасної системи міжбюджетних відносин і трансфертних платежів у ній; упровадження теоретико-методологічних підходів щодо покращення ефективності взаємовідносин між бюджетами.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Соціально-економічний розвиток адміністративно-територіальної одиниці в

значній мірі визначається фінансовою незалежністю де-факто та власне ефективністю роботи місцевих органів влади. Через місцеві бюджети концентруються потоки бюджетних коштів певного населеного пункту, району, області та перерозподіляються кошти з метою виконання бюджетних зобов'язань, що визначені законодавством (надання соціальних послуг населенню та ін.). Власне від того, на скільки стабільним та ефективним є процес формування бюджету та його подальше виконання, наповненості доходної частини залежить розвиток соціально-економічної сфери та місцевого господарства. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» відповідно до Конституції України визначає систему та гарантії місцевого самоврядування в Україні, засади організації та діяльності, правового статусу і відповідальності органів і посадових осіб місцевого самоврядування [5].

Саме тому досить важливо мати ефективну бюджетну систему, її структуру та особливо вибудувати ефективні міжбюджетні відносини. Суть міжбюджетних трансфертів трактується по-різному. Але всі дослідники єдині в тому, що міжбюджетні відносини являють собою передусім зв'язки між центральною владою та місцевим самоврядуванням, завдяки яким відповідні бюджети забезпечуються фінансовими ресурсами для виконання функцій, передбачених законодавством країни. Отже, головна мета регулювання міжбюджетних відносин — забезпечити відповідність між повноваженнями на здійснення видатків, закріплених законодавчими актами України, і тими асигнуваннями, завдяки яким ці повноваження виконуються.

Сучасними найгострішими проблемами у сфері міжбюджетних відносин є:

- 1) невідповідність між зобов'язаннями за видатками місцевих бюджетів і джерелами фінансування;
- 2) неефективна децентралізація бюджетної системи;
- 3) нерівномірне співвідношення «дотація-субвенція» у структурі трансфертів, переважаюча частка дотацій та субвенцій на соціальний захист;
- 4) нормативна неврегульованість забезпечення видатків на соціальні потреби [6, с. 89].

Без стабільних і достатніх фінансових ресурсів не може існувати дієспроможна й ефективна місцева влада, а без неї — демо-

кратична держава. Остання, використовуючи фінансові методи, може суттєво впливати на основні економічні показники розвитку регіону. Саме через регулювання міжбюджетних відносин, через перерозподіл доходів між бюджетами, виробляється вирівнювання економічного і соціального розвитку регіонів.

Відносини між органами місцевого самоврядування та державної влади визначені певними принципами, більшість з яких покладені в основу Європейської хартії місцевого самоврядування. Цими принципами узгоджуються алгоритм розмежування повноважень між органами місцевого самоврядування та державної влади та алгоритм застосування фінансових інструментів, насамперед міжбюджетних трансфертів.

Перша група матеріально-правових принципів має за основу розподіл повноважень: принципи самоврядування, законності, визначення основної компетенції, субсидіарності та делегування повноважень.

Друга група інструментарних принципів складає основу взаємовідносин між органами місцевого самоврядування та державної влади в конкретних сферах суспільних відносин, в яких доходні та видаткові повноваження цих органів розмежовані: принципи кооперації, інформування, консультування, фінансової достатності, моніторингу. Поки першими встановлюється місце кожного рівня врядування та сфери повноважень, інші визначають характер взаємовідносин між ними [7].

В Україні формування системи міжбюджетних трансфертів зумовлене необхідністю створення механізму фінансового вирівнювання місцевих бюджетів в умовах фінансових диспропорцій між територіями.

Основними засадами фінансового вирівнювання європейських країн реалізуються за чотирма базовими напрямками:

- розмежування видаткових повноважень;
- розподіл доходних повноважень;
- застосування міжбюджетних трансфертів вирівнювання;
- впровадження формульних підходів вирівнювання доходів і видатків.

У європейських країнах за кожним з цих напрямів запроваджено відповідні заходи, що ґрунтуються на системі принципів.

Функціонування системи фінансового вирівнювання передбачає насамперед розподіл видаткових повноважень і дохідних джерел між центральним і місцевим рівнями влади. Ефективність виконання власних і делегованих функцій залежить від забезпечення місцевого самоврядування належним обсягом дохідних джерел.

Можливість коригування ставок податків або навіть їх впровадження зміцнює фінансову основу органів місцевого самоврядування. Забезпечення ж фінансової ініціативи органів місцевого самоврядування при формуванні системи їх фінансового забезпечення підвищить ефективність діяльності таких органів, створить стабільну основу розвитку місцевих фінансів. Система місцевих податків і зборів повинна забезпечити зручність в адмініструванні на місцях, а також унеможливити виникнення проблем у відносинах між різними юрисдикціями або між різними рівнями влади.

Необхідність розробки коригуючих елементів пов'язана з викривленням фіскальної спроможності громад. Представники теорії суспільних фінансів традиційно розглядають систему трансфертів з двох позицій. Перший підхід визначає систему трансфертів як необхідний стимул для муніципалітетів для ефективного розподілу суспільних послуг за наявності зовнішніх ефектів від надання таких послуг. За цього підходу метою фінансового вирівнювання є власне узгодження зовнішніх ефектів. Пріоритет застосування процедур вирівнювання не є першочерговим. За другого підходу трансферти слугують безпосередніми інструментами системи фінансового вирівнювання, застосовуються для передачі коштів між учасниками такої системи [8, с. 9].

Система фінансового вирівнювання складається з системи безумовних перерозподільних трансфертів вирівнювання. Існує два погляди щодо віднесення трансфертів до категорії трансфертів вирівнювання [9, с. 213]. Згідно першого, загального підходу, інструментарій формують трансферти з центрального на регіональний рівень. Фінансовою основою в даному випадку виступають загальнодержавні податки і збори. Другий підхід визначає міжмуніципальні та міжрегіональні трансферти, що формуються без державної фінансової підтримки.

Оскільки вирівнювання доходів недостатньо ефективно при вирівнюванні фінансових можливостей надання суспільних послуг, за-

стосовується вирівнювання видаткових потреб. Органи місцевого самоврядування складають бюджети відповідно до нормативів витрат на надання суспільних послуг, диференціація нормативів яких зумовлена різною численністю населення, віковою структурою.

Важливим елементом вибору методик та інструментарію дослідження фінансових відносин міського бюджету міста Києва з державним бюджетом України є виділення перш за все чинників, які власне впливають на механізм категорії дослідження.

Відповідно до Закону України «Про столицю України — місто-герой Київ» передбачено виконання специфічних функцій міста Києва як столиці України, які тягнуть за собою додаткові видатки органів місцевого самоврядування, що обов'язково супроводжуються передачею їм необхідних для цього матеріальних і фінансових ресурсів. Зазначені рішення виконуються органами місцевого самоврядування міста Києва в межах переданих матеріальних і фінансових ресурсів [10].

Проте, на жаль, основні засади, прописані в законодавстві, досить часто ігноруються. Проведення аналізу даних звітів про виконання бюджету міста Києва за 2007—2014 роки виявило, що кошти субвенції з Державного бюджету міському бюджету міста Києва на виконання функцій столиці не перераховувались останні п'ять років, і лише в 2014 році місто отримало 1,8 млрд грн на виконання покладених на місто повноважень.

Доходи бюджету міста Києва формуються за рахунок доходів, передбачених статтями 64—65, 68—69 Бюджетного кодексу України та трансфертів з державного бюджету України на виконання столичних функцій [11]. Проблеми зміцнення дохідної бази місцевих бюджетів і практика формування місцевих бюджетів в Україні показують, що важливою умовою ефективного функціонування системи міжбюджетних відносин є вибір податків, що надходять у державний і місцеві бюджети.

В Україні спостерігається нерівномірність економічного і соціального розвитку регіонів, значні відмінності у їхній величині — дохідної бази, з одного боку, з другого боку, значне перевищення видатків над доходами в більшості областей свідчить про серйозні недоліки у розподілі доходів між рівнями бюджетів.

Характеризуючи фінансові відносини міського бюджету міста Києва з Державним бюджетом України, варто зазначити, що вони носять двосторонній характер, тобто з однієї сторони місто отримує трансферти з Державного бюджету у вигляді дотацій і субсидій для фінансування делегованих повноважень, а з іншої сторони бюджет столиці належить до бюджетів-донорів, які щорічно перераховують кошти до Державного бюджету України.

Податкові надходження, мобілізовані на території міста та вилучені до державного бюджету не спонукають органи місцевої влади до нарощування дохідної бази.

Складність механізму міжбюджетних відносин унеможливають процес створення ефективної моделі його функціонування, виникає складність у здійсненні контролю за цільовим та ефективним використанням трансфертів. Контроль можливий на стадії розподілу трансфертів відносно їх перерахування регіональним бюджетам, а такі як позики, пролонгація боргів, взаємні розрахунки з державним бюджетом є непрозорими.

Розгляд змісту міжбюджетного регулювання дозволяє стверджувати про його звужене трактування деякими дослідниками, які визначають цілями міжбюджетного регулювання вирівнювання бюджетної забезпеченості різних адміністративно-територіальних одиниць країни та створення стимулів для заохочення місцевих бюджетів, що забезпечують успішну мобілізацію доходів у консолідований бюджет території [12, с. 255].

Отже, регулювання міжбюджетних відносин і міжбюджетне регулювання є діалектично взаємопов'язаними категоріями, оскільки стосуються системи міжбюджетних відносин і виступають відносно неї як зовнішній вплив, і наслідок цього впливу трансформований дією її механізму та інструментів.

Що стосується отриманих трансфертів, то вони діляться на дотації та субвенції у розрізі загального фонду та субвенції у розрізі спеціального фонду бюджету міста Києва. Використовуючи звіти про виконання бюджету міста Києва за 2007—2014 роки, проведемо аналіз доходів місцевого бюджету.

Таблиця 1

**ПИТОМА ВАГА ТРАНСФЕРТІВ У ДОХОДАХ БЮДЖЕТУ МІСТА КИЄВА ЗА
2007-2014 РОКИ, млн грн**

Показники	Роки							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Всього міжбюджетних трансфертів	1792,5	2560,2	1565,8	1447,2	3666,8	8738,2	3619,3	8973,7
<i>Загальний фонд, у т.ч.:</i>	<i>1766,8</i>	<i>2498,6</i>	<i>1065,5</i>	<i>1258,5</i>	<i>2650,8</i>	<i>5224,5</i>	<i>3500,0</i>	<i>5123,5</i>
Дотація вирівнювання	—	—	—	—	—	—	124,8	—
Додаткові дотації	68,6	40,7	73,0	—	604,8	1614,6	528,4	900,0
Субсидії	1698,2	2457,9	992,5	1258,5	2045,0	3610,9	2846,8	4223,5
<i>Спеціальний фонд, у т.ч.:</i>	<i>25,7</i>	<i>61,9</i>	<i>500,3</i>	<i>188,7</i>	<i>1016,0</i>	<i>3513,7</i>	<i>119,3</i>	<i>3850,2</i>
Кошти, що надходять за взаємними розрахунками до місцевих бюджетів з державного бюджету	—	—	134,9	—	—	—	—	—
Субсидії	25,7	61,9	365,4	188,7	1016,0	3513,7	119,3	3850,2
Доходи бюджету міста Києва	14175,5	17745,2	14498,9	15036,6	13363,5	20011,4	15630,7	21647,5
<i>Частка трансфертів у доходах міського бюджету міста Києва, %</i>	<i>12,6</i>	<i>14,4</i>	<i>10,8</i>	<i>9,6</i>	<i>27,4</i>	<i>43,7</i>	<i>23,2</i>	<i>41,5</i>

Джерело: Складено за даними [13].

Як видно з табл. 1, трансферти, що надходили до бюджету міста Києва, не мають однозначної тенденції. З 2007 по 2010 роки обсяг перерахованих трансфертів коливався в діапазоні 1,5—2,5 млрд грн. Причому, кошти перераховувались у вигляді цільових субвенцій. Зокрема, в 2008 році бюджет міста отримав субвенцію на виконання функцій столиці у розмір більше 1,3 млрд грн, що становило більше 50 % загального обсягу міжбюджетних трансфертів. Починаючи з 2011 року об'єм фінансових ресурсів перерахованих з державного бюджету почав стрімко зростати, особливо, це стосується 2012 та 2014 років. У 2011 та 2013 роках бюджет міста Києва отримував більше 3,6 млрд грн трансфертів, основна сума яких надавалась у вигляді цільових субвенцій.

Питома частка трансфертів у доходах міського бюджету м. Києва за період з 2007 по 2014 роки також не носить однозначний характер. Перш за все, варто зауважити, що даний показник відображає пряму фінансову залежність бюджету міста Києва від державного, в процесі виконання повноважень покладених на місьцевий виконавчий орган. Тобто, чим вища питома вага трансфертів у структурі бюджету міста Києва, тим вища його залежність від фінансових ресурсів, що перераховує держава. Тому можемо констатувати значну залежність у фінансуванні бюджету міста Києва у 2012 та 2014 роках, де питома вага трансфертних платежів склала більше 40,0 %. На рис. 1 наочно відображено тенденцію змін питомої ваги частки трансфертів у структурі доходів міських бюджетів, що ілюструє раніше проведений аналіз.

Рис. 1. Частка трансфертів у доходах міського бюджету міста Києва.

Джерело: Складено за даними [13].

Тенденція, яка склалась у процесі формування структури доходів міського бюджету міста Києва, має об'єктивний характер. Проаналізувавши склад міжбюджетних трансфертів можна побачити, що питома вага цільових субвенцій складає більше 80 %, тобто м. Київ являється фактично посередником у процесі реалізації програм, що фінансує уряд, причому коштів безпосередньо на виконання функцій столиці міський бюджет фактично не отримує. Виключення складають 2007, 2008 і 2014 роки, протягом яких місто отримало кошти на виконання повноважень відповідно до Закону України «Про столицю України — місто-герой Київ». Цим самим Київ підтвердив себе як одного із основних бюджетів — донорів у бюджетній системі України. У процесі аналізу ефективності міжбюджетних відносин, що складаються між бюджетом міста Києва та державним бюджетом України, ефектом являється абсолютні перерахування трансфертних платежів, що надаються на виконання делегованих повноважень бюджету міста Києва (рис. 2).

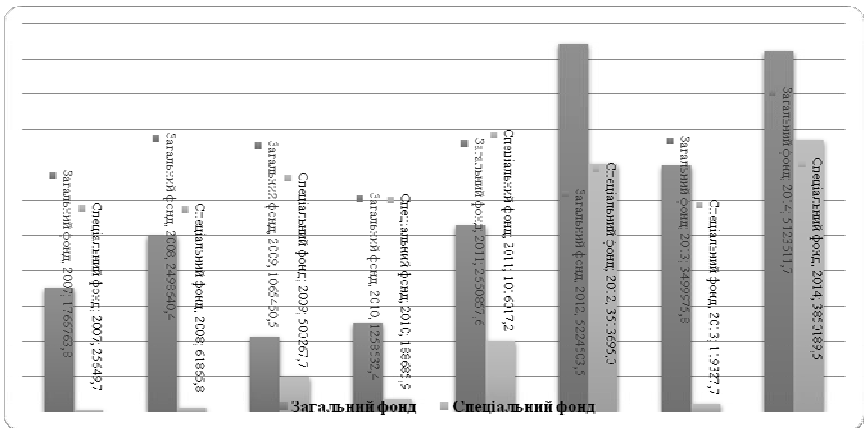

Рис. 2. Трансферти з державного бюджету України бюджету м. Києва за 2007-2014 роки, тис. грн

Джерело: Складено за даними [13].

Також ефектом може бути загальна сума реальних перерахувань до державного бюджету України, яка з кожним роком зростає. При чому, варто зауважити, що бюджет міста Києва перера-

ховує кошти у вигляді «субвенції з місцевого бюджету державному бюджету на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів» і проводить вилучення коштів на користь державного бюджету.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямку. Комплекс проблем регіонального розвитку в Україні зумовлює необхідність посилення регулюючого впливу держави на процеси територіального відтворення з метою забезпечення рівномірного постачання суспільних благ, подолання депресивності окремих територій, сприяння соціально-економічному розвитку регіонів. Важливе значення при вирішенні цього завдання надається регулюванню міжбюджетних відносин, яке на сьогодні є неефективним і потребує вдосконалення.

Принципове значення для удосконалення системи фінансового вирівнювання в Україні має теоретико-методологічне обґрунтування розмежування повноважень, що повинно враховувати фінансову автономію, виключні компетенції органів місцевого самоврядування. Діюча система формування місцевих бюджетів з низьким рівнем фінансової автономії, що характеризується зменшенням частки власних доходів і збільшенням трансфертних платежів не сприяє здійсненню ефективної державної регіональної політики, як одного з головних чинників забезпечення ринкових перетворень і подальшого розвитку економіки України.

Недоліком існуючої системи міжбюджетних трансфертів є непостійність процедур визначення ефективності використання коштів субвенцій, дотацій та оцінки отриманих результатів, що зумовлює нераціональне використання бюджетних коштів.

Враховуючи викладене та з метою розширення фінансової бази місцевих бюджетів загалом і бюджету територіальної громади м. Києва зокрема, можна виділити ряд пропозицій:

— використовувати диференційовані нормативи відрахувань від загальнодержавних податків до місцевих бюджетів, які повинні залежати від рівня економічного розвитку областей (високий, низький, середній і спеціальний), що оцінюється на основі стандартів ООН;

— створити фонд вирівнювання, який має знаходитися в розпорядженні Ради регіонів України та забезпечити розвиток депресивних регіонів;

— розробити методичку, яка покликана встановити взаємозв'язок між бюджетними витратами й результатами економічної

діяльності регіону, тобто формувати дохідну частину місцевих бюджетів залежно від обсягу створених на відповідній території фінансових ресурсів.

Бібліографічний список

1. *Опарін В. М.* Бюджетна система : навч.-метод. посібн. / В. М. Опарін, В. І. Малько, С. Я. Кондратюк. — К. : КНЕУ, 2000. — 208 с.
2. *Зайчикова В. В.* Административная реформа в Украине и ее влияние на развитие финансов местного самоуправления / В. В. Зайчикова, И. А. Хома // Вестн. Моск. ун-та. — Сер. 21. Управление (государство и общество). — 2007. — № 1. — С. 24—36.
3. *Слухай С. В.* Міжурядові трансферти в умовах системної економічної трансформації : дис. ... д.е.н. : 08.01.01 / Слухай С. В. ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. — К., 2005. — 495 с.
4. *Луніна І. О.* Стратегія реформування міжбюджетних відносин в Україні у контексті адміністративно-територіальної реформи / І. О. Луніна // Державні фінанси та реформування міжбюджетних відносин. — К. : Наук. думка, 2006. — С. 393—406.
5. Закон України «Про місцеве самоврядування» від 21.05.1997 № 280/97 — ВР [Електронний ресурс]. — Режим доступу: // <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/280/97-ВР>.
6. *Мінкович В.Т.* Проблематика міжбюджетних відносин в контексті соціально-економічного розвитку регіону/ В. Т. Мінкович // Науковий вісник Ужгородського університету. — 2011. — Спецвипуск № 33. Ч. 4. — С. 88—93.
7. Європейська хартія місцевого самоврядування від 15.10.1985 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: // http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_036.
8. Om Prakash Mathur. The Challenge Of City Finances Thinking Beyond The Municipal Income-Expenditure Gaps — Some Perspectives From Asia // National Institute of Public Finance and Policy New Delhi, India. — Spain 13-17 September 2004.
9. Robin Boadway the Theory and Practice of Equalization // CESifo Economic Studies, Vol. 50, 1/2004. — С. 211—254.
10. Закон України «Про столицю України — місто-герой Київ» від 15.01.1999 № 401-XIV — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/401-14>.
11. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 №2456-VI — [Електронний ресурс]. — Режим доступу: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
12. *Татт Б., Грей П., Крайник О.П.* Регіональний економічний розвиток. Навч.-метод. посіб. / За ред. Крайник О.П. — Л.: Ліга-Прес, 2003. — 280 с.

13. Звіти про виконання бюджету міста Києва за доходами за період з 2007 по 2014 роки — [Електронний ресурс].— Режим доступу: <https://kievcity.gov.ua/news/18583.html>

References

1. Oparin V.M. Budgetna systema[Budget system]: navch.-metod. Posibn./ V.M. Oparin, V.I. Malko, S.Y. Kondratuk. — K.: KNEU, 2000. — 208 s.[In Ukrainian].
2. Zaychikova V.V. Administrativna reforma v Ukraini ta ii vpluv na rozvutok finansiv miscevvogo samovryaduvannya. [Administrative reform in Ukraine and its influence on the development of local government Finance]/ V.V. Zaychikova, I. A. Homra // Vist. Moskov. un-ta. — Ser. 21. Upravlinnya (gospodarstvo ta gromada). — 2007. — № 1/ — S. 24—36 [In Ukrainian].
3. Sluhay S.V. Miguryadovi transfertu v umovah sistemno i ekonomichnoi transformacii: [Intergovernmental transfers in terms of systemic economic transformation] dus. ... d.e.n. : 08.01.01 / Sluhay S.V. ; Kіiv. nac. un-tet Tarasa Shevchenka — K., 2005. — 495 ark. [In Ukrainian].
4. Lunina I.O. Strategia reformuvannya mizbudgetnih vidnosun v Ukraini u konteksti administrativno-teretorialnoi reformu [The strategy of reforming of interbudgetary relations in Ukraine in the context of the administrative-defiantly-territorial reform]/ I.O.Lunina // Dergavni financu ta reformuvannya mizbudgetnih vidnosun. — K. : nauk. dumka, 2006. — S. 393—406 [In Ukrainian].
5. Zakon Ukrainy «Pro misceve samovryaduvannya» [The law of Ukraine «About local government»] vid 21.05.1997 № 280/97 — VR [Electronnyy resurs]. — Regum dostupu:// <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/280/97-BP>. [In Ukrainian].
6. Minkovich V.T. Problematika migbudgetnih vidnosun v konteksti sicialno-ekonomichnogo rozvitku region [The problems of interbudgetary relations in the context of socio-economic development of the region] // Naukoviy visnuk Uggorodskogo universitetu. — 2011/ — Specvipusk № 33. Chastuna № 4. — s. 88-93 [In Ukrainian].
7. Evropeyska hartia miscevogo samovryaduvannya [The European Charter of local self-government] vid 15.10.1985 [Electronnyy resurs]. — Regum dostupu:// http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_036 [In Ukrainian].
8. Om Prakash Mathur. The Challenge Of City Finances Thinking Beyond The Municipal Income-Expenditure Gaps — Some Perspectives From Asia // National Institute of Public Finance and Policy New Delhi, India . — Spain 13-17 September 2004.[In English].

9. Robin Boadway The Theory and Practice of Equalization // CESifo Economic Studies, Vol. 50, 1/2004. — С. 211–254. [In English].

10. Zakon Ukrainy «Pro stolitsu Ukrainu — misto-geroy Kiev» [The law of Ukraine «On capital of Ukraine — hero city Kyiv»] vid 15.01.1999 № 401-XIV [Electronnyy resurs]. — Regum dostupu:// <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/401-14>. [In Ukrainian].

11. Budgetniy kodeks Ukrainu [Budget code of Ukraine] vid 08.07.2010 № 2456- VI [Electronnyy resurs]. — Regum dostupu: // <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>. [In Ukrainian].

12. Tatt B., Grey P., Kraynik O.P. Rigionalniy economichnyy rozvutok. [Regional economic development] Navch.-metod.posib./ Za red. Kraynik O.P. — L/: Liga-Pres, 2003 — 280 s. [In Ukrainian].

13. Zviti pro vukonannya bydgetu mista Kieva za dohodamu za period 2007—2014 roki. — [Electronnyy resurs]. — Regum dostupu:// <https://kievcity.gov.ua/news/18583.html> [In Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 8 травня 2015 р.

УДК: 336.1: 352

Ламской Максим Дмитриевич
аспирант кафедри фінансов,
ГВУЗ «КНЭУ имени Вадима Гетьмана»
(03680, Украина, Киев, проспект Победы, 54/1)
E-mail: mlamskoj@yandex.ru

Организация межбюджетных отношений между бюджетом города Киева и государственным бюджетом Украины

АННОТАЦИЯ. В статье исследованы особенности развития межбюджетных отношений между бюджетом города Киева и государственным бюджетом Украины, выявлены проблемы современной системы межбюджетных отношений. Методика исследования основывается на системном подходе к использованию различных методик оценки показателей эффективности формирования и исполнения местных бюджетов, в частности, статистических и экономико-математических методов исследования, метода сравнительного анализа.

Цель данного исследования состоит в обозначении методологических основ развития механизма межбюджетных отношений, которые учитывали бы не только объективные экономические условия, но и ряд субъективных факторов в системе формирования эффективности взаимоотношений бюджета города с государственным бюджетом Украины.

Значительное преимущество делегированных полномочий, постоянная нехватка финансовых ресурсов для их реализации на минимальном гарантированном законодательством уровне являются основными про-

блемами местного самоуправления протяжении существования независимого государства. Решение этих проблем создало бы предпосылки для эффективного использования финансовых ресурсов, повышения заинтересованности местных органов власти в наращивании собственной доходной базы. В результате проведенного исследования сформулированы предложения по совершенствованию межбюджетных отношений на современном этапе реформирования бюджетной политики Украины.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: государственный бюджет, местный бюджет, межбюджетные трансферты, доходы местных бюджетов, расходы местных бюджетов.

UDC: 336.1: 352

Lamskiy Maxim Dmitrovich

Postgraduate Department of Finance,
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman
(54/1, Prospect Peremogy, Kyiv, 03680, Ukraine)
E-mail: mlamskoj@yandex.ru

The organisation of interbudgetary relations between the budget of the city of Kiev and the state budget of Ukraine

ABSTRACT. *The article studies the peculiarities of the development of intergovernmental relations between the budget of the city of Kiev and the state budget of Ukraine, the identified problems of the current system of intergovernmental fiscal relations. Research methodology is based on a systematic approach to the use of different methods of assessment of efficiency of formation and execution of local budgets, in particular, statistical and economic-mathematical methods, the method of comparative analysis.*

The purpose of this study is to specify the methodological foundations for the development of the mechanism of interbudgetary relations, which takes into account not only objective economic conditions, but also a number of subjective factors in the formation of the effectiveness of the relationship of the budget with the state budget of Ukraine.

A significant advantage of delegated authority, the constant lack of financial resources for their implementation at the minimum guaranteed level legislation are the main problems of local self-government throughout the existence of the independent state. The solution to these problems would create the preconditions for effective use of financial resources, promote the interest of local authorities in increasing the revenue base. As a result of the conducted research has made suggestions for improving intergovernmental relations at the present stage of reforming the budget policy of Ukraine.

KEY WORDS: *state budget, local budget, intergovernmental transfers, local revenues, the expenditures of local budgets.*